

Information om visseblåsarfunktionen inom Gagnefs kommun

1. Bakgrund

Gagnefs kommun vill göra allt vi kan för att i ett tidigt skede upptäcka eventuella oegentligheter inom vår organisation. Vi tror att anställdas och övriga intressenters engagemang är en viktig del av det arbetet. Grunden i Gagnefs kommuns visseblåsarjänst utgår utifrån EU-direktivet om krav på visseblåsarfunktion hos arbetsgivare med 50 arbetstagare eller fler. EU-direktivet är reglerat tillsammans med förordningar om utökat skydd och sekretess för visseblås.

2. Syfte

Syftet med denna information är att organisationens anställda och övriga intressenter ska känna sig trygga med att rapportera oegentligheter och andra allvariga händelser utan rädsla för repressalier eller andra negativa konsekvenser samt att säkerställa att rapporterna hanteras enligt våra bestämda rutiner så att visseblåsaren vet att rapporterna tas på allvar och hanteras konfidentiellt. Informationen ska även beskriva vad man ska tänka på i samband med rapportering av oegentligheter.

3. Vilka omfattas av möjligheten att rapportera oegentligheter via visseblås

Den som i ett arbetsrelaterat sammanhang har fått del av eller inhämtat information om oegentligheter och som tillhör någon eller några av följande personkategorier hos verksamheten:

- a) arbetstagare,
- b) personer som gör en förfrågan om eller söker arbete,
- c) personer som söker eller utför volontärarbete,
- d) personer som söker eller fullgör praktik,
- e) personer som annars står till förfogande för att utföra eller utför arbete under verksamhetens kontroll och ledning,
- f) egenföretagare som söker eller utför uppdrag,
- g) personer som står till förfogande för att ingå eller ingår i verksamhetens förvaltnings-, lednings- eller tillsynsorgan,
- i) personer som har tillhört någon av personkategorierna ovan och har fått del av eller inhämtat informationen under tiden i verksamheten.

4. Vilket skydd finns vid visseblåsning?

4.1 Skydd i form av ansvarsfrihet

En rapporterende person får inte göras ansvarig för att ha åsidosatt tystnadsplikt om det fanns skäligen anledning att anta att rapportering var nödvändig för att avslöja missförhållandet. Att visseblåsaren inte får hållas ansvarig innebär ett skydd mot rättsligt ansvar, till exempel får inte personen dömas till fängelse eller åläggas ersättningsskyldighet.

4.2 Skydd mot hindrande åtgärder och repressalier

Någon hos verksamheten får inte hindra eller försöka hindra rapportering. Personer är alltså skyddade mot hot om bestraffning vid rapportering och någon hos verksamheten får inte heller försvåra rapportering, till exempel genom att inte lämna information om hur rapportering sker.

Någon hos verksamheten får inte heller vidta repressalier på grund av att rapportering skett. En repressalie är en direkt eller indirekt åtgärd som vidtas eller inte vidtas och som ger upphov eller kan ge upphov till skada eller men för den rapporterade personen. Som exempel kan en repressalie vara avstängning, permittering, uppsägning, ändrade arbetsuppgifter, lönesänkning, trakasserier eller diskriminering.

4.3 Skyddad personkrets

Skyddet gäller för:

- a) en rapporterad person (enligt avsnitt 3 ovan),
- b) någon hos verksamheten som bistår den rapporterade personen vid rapporteringen, såsom en förtroendevald eller ett skyddsombud,
- c) någon hos verksamheten som har koppling till den rapporterade personen, såsom en anhörig eller kollega.

[Frågor och svar om stärkt skydd för visselblåsare - Regeringen.se](#)

5. Vad ska rapporteras?

Genom visselblåsarfunktionen kan rapportering vid misstanke om att en förtroendevald, en chef i ledande ställning eller en nyckelperson inom Gagnefs kommun har begått en allvarlig oegentlighet. Funktionen omfattar också medarbetare inom Gagnefs kommun som jobbar för personer som är i beroendeställning till dem.

De allvarliga oegentligheterna kan exempelvis vara korrruption, muta, bedrägeri, stöld, jäv, olämplig bisyssla eller en situation där någon får privat vinning eller fördel på grund av sin befattning. Det kan också handla om närstående som gynnas, lagbrott eller allvarliga avvikelser från interna riktlinjer och regler i tjänsten och som det finns ett allmänintresse av att det kommer fram.

Kom ihåg att visselblåsaren inte behöver ha bevis för att rapporten är sann utan det räcker med att visselblåsaren är i god tro kring dennes farhågor. Det är dock inte tillåtet att ljuga eller medvetet lämna falsk information i en visselblåsrapport.

Funktionen är inte till för mer allmänna synpunkter på exempelvis ledarskap, arbetsmiljö, egen lön, organisationsändringar eller verksamhetsplanering. Den är inte heller till för att rapportera känsliga HR-frågor som är kopplade till enstaka individer/kollegor. Vid ärenden av denna typ ska du istället kontakta din närmaste chef eller chefens chef. Om det inte känns rätt kan du vända dig till din fackliga organisation. Upplever du dig vara utsatt för kränkande särbehandling

(mobbing), trakasserier, sexuella trakasserier eller repressalier ska du skyndsamt berätta för din chef, din chefs chef eller någon annan som du har förtroende för exempelvis en kollega, HR eller skyddsombud.

6. Vår visseblåsarfunktion

För att säkerställa anonymitet – tänk på följande:

Skriv av länken nedan och skriv in i webbläsaren.

Använd inte organisationens dator eller nätverk.

Visseblåsare har möjlighet att lämna rapporter in sitt ärende via:

<https://whistle.qnister.com/gagnefskommun>

Vår visseblåsarfunktion ger personer möjlighet att skriftligen lämna rapporten via en säker och anonym molntjänst som tillhandahålls av en oberoende tredje part. Det finns även möjlighet att lämna sin en rapport via telefon eller genom att boka ett fysiskt möte för den som önskar. De olika alternativen och mer information om dessa finns att hitta via länken.

Om rapporten lämnas skriftligen via webformuläret väljer visseblåsaren själv om denne vill vara helt anonym eller lämna sina kontaktuppgifter. Oavsett om visseblåsaren lämnar med dennes kontaktuppgifter eller inte får visseblåsaren ett anonymt ID och lösenord som denne kan använda för att hålla kontakten och få återkoppling från den som utreder rapporten. Om visseblåsaren vill återkomma till rapporten och denne ej uppgett sina personuppgifter behöver denne själv notera sitt personliga ID och lösenord.

Om visselblåsaren väljer att tala in sin rapport via telefonnumret som återfinns via länken ovan kommer visselblåsaren endast att bli kontaktad för ytterligare information och återkoppling om denne väljer att lämna kontaktuppgifter, och inte om visselblåsaren väljer att vara anonym.

Rapporterna tas emot av jurister hos Insatt AB och hanteras enligt följande:

1. Insatt tar emot rapporten via Qnisters visselblåsartjänst, alternativt via telefon eller fysiskt möte.
2. Återkoppling om mottagen rapport sker till visselblåsaren inom sju dagar (om inte den rapporterade personen har av sagt sig bekräftelse eller Insatt har anledning att anta att en bekräftelse skulle avslöja personens identitet).
3. Insatt påbörjar en bedömning av rapporten – är det ett visselblåsfall? Vid behov efterfrågas ytterligare information från visselblåsaren i de fall det är möjligt.
4. Om det är lämpligt kan Insatt bjuda in Gagnef kommuns kontaktperson/er för att kunna delta i handläggningen av aktuellt visselblåsningssärende. Utsetta kontaktpersoner i Gagnef finns inom Beredskap- och säkerhet samt HR.
5. Insatt bedömer och motiverar om ärendet är ett visselblåsfall eller inte.
6. Återkoppling sker till den rapporterade personen.
7. Fortsatt utredning, antingen av Insatt eller av utsedda kontaktpersoner av ärenden som bedöms som visselblåsningar. Utredaren upprättar åtgärdsförslag och preventiva åtgärder för att förebygga liknande händelser. Vid misstanke om brott ska polisanmälan göras.
8. Återkoppling sker till den rapporterade personen även efter fortsatt utredning.
9. När ärendet är avslutat schemaläggs det för radering enligt aktuell lagstiftning.

All kommunikation med visselblåsare sker via visselblåsartjänstens säkra plattform. Om visselblåsare inte angett personuppgifter behöver denne själv logga in med sitt ID och lösenord som denne får i samband med rapporteringen.

7. Extern rapportering

Skyddet som finns beskrivet enligt ovan gäller även när rapportering sker externt till en myndighet. De myndigheter som regeringen utsett har egna externa rapporteringskanaler och förfaranden för att ta emot, följa upp och lämna återkoppling på rapporter inom vardera myndighets ansvarsområde. Sådan extern rapportering ansvarar de specifika utsedda myndigheterna för. Gagnefs kommun har ingen koppling till sådana rapporteringskanaler. Mer information om vad extern rapportering innebär och vilken myndighet visselblåsaren ska vända sig till inom Sverige finns i Förordning (2021:949) om skydd för personer som rapporterar om oegentligheter. Visselblåsaren kan även lämna sin rapport till EU:s institutioner, organ eller byråer om rapporten rör unionsrätt. Mer information om tillvägagångssättet finns hos respektive myndighet och EU-organ.

8. Meddelarfrihet, yttrandefrihet och anskaffarfrihet

Den här informationen eller vår interna rapporteringskanal inskränker inte tryck- och yttrandefriheten.

2022-05-17

Meddelarfriheten följer av tryckfrihetsförordningen och yttrandefrihetsgrundlagen och innebär rätt att lämna uppgifter till massmedia för publicering. Anskaffarfriheten innebär att var och en har rätt att anskaffa uppgifter avsedda för publicering i ett massmedium som omfattas av grundlagarna.

Uppmärksamma att offentliganställda har grundlagsskyddad yttrandefrihet i förhållande till "det allmänna" vilket i praktiken innebär rätt till att framföra kritiska synpunkter mot arbetsgivarens verksamhet.